

תערוכה בעל, כלב ומיכחול

אלי דסל, תערוכה

רות האזור: הרב הסתכל בעירום
אוניברסלית של סופר. דמות עתיקה, גדולה
מהחיים עצמם. כמו גלילא גלילי.
תערוכה של ציוריה הוצגה במוסאון רמת גן.

כברירות וסבל.
החיים בשני העולמות הולידו מאבקים יומ
יומיים. הבן שלה, הלומד בישיבה חרדית, ניסה
לשכנע אותה להסתיר, או לפחות לכסות, את
ציוריה העירום בסרי. בעניין הזה החליטה להת-
עקש. הבן לא הביא הביתה חברים מחמת הבושה.
עד שבאחד הימים פקד את ביתם רב. אחרי
שהתבונן בציורים, אמר: "זהו כוח ציירה שאי-
אפשר ולא כדאי להילחם בו".
רות ציירה מיגוון פורטרטים של אישי ציבור.
ביניהם הנשיא חיים הרצוג, ירון לונדון, דן בך
אמוץ, נתן יונתן, גילה אלמגור.
"ציוריה פורטרט ענו על הצורך שלי לפרוץ
אל העולם הגדול, לצאת מהעולם הפרטי של
הבעל, הכלב, הילדים והמיכחול".
האישיות הראשונה שאותה היא ציירה היה
ראש העיר שלה, בת-ים. ממנו המשיכה אל אנ-
שים מהפוליטיקה והתיאטרון. עם חלקם יצרה
ידידות, שנמשכה גם אחרי שהציר הושלם.
המיפגש איתם איפשר לה ללמוד דברים חדשים.
היא ניסתה לחשוף בכל אחד פן משמעותי באי-
שיות: את תנה מרון ציירה כאשת-מישפחה. את
שמאל רודנסקי בכור על הגן.
בציור של נתן יונתן ניסתה ליצור דמות

רות האזור. אשה ואם. נכדתו של רב שחזרה
בתשובה, נשואה לגבר שחזר בשאלה. בניה —
האחד לומד בישיבת-הסדר, האחר בישיבה-חרדית
בירושלים.
רות האזור, אמנית, ציירת.
באחת מתמונותיה, הנושאת את השם אהבה
— גבר ואשה עירומים בתנוחה ארוטית. בתמונה
אחרת שולמית אלוני. רות האזור מנסה לגלות
את הצד הנשי, הרך והלא-מוכר שלה. גם כי
פורטרטים האחרים של אישי ציבור מנסה רות
לחשוף צדדים לא-מוכרים.
איך היא מיישבת את הקונפליקט? היא עונה
בחיך: "אני יוצרת מתוך קונפליקט. אני הרי
גולרית למישפחה דתית, סבא וסבתא שלי חיו
במאה שערים. אבל הציור הוא חלק ממני, שלא
יכולתי להתכחש לו. בגיל 14, במחנה לנוער שור
חראמנות, הבנתי שזהו הייעוד שלי".
על הנושאים, הנראים במבט הראשון כנועיים,
היא אומרת: "עירום — עולם של יצרים, דחפים
ותשוקות, קיים גם בעולם החסידי. האהבה היא
אידיאל לא-מושג, גם בחברה החילונית, גם
בחברה הדתית. הציור מאפשר לי לכבוש אותה.
ליצור את השלמות שאינה קיימת. לגעת בחי-
לומות, בפסגות. באמצעות הציורים אני נוגעת גם

תיאטרון מתחת לקרשים

צחק של מבוכה בחרר. מסתבר שיש הרבה
בלגאן, מבחינה אנושית הקשרים בין האנשים
מורכבים. הצחק מעיד שהן יודעות יותר ממה
שהן מוכנות לחשוף. בתיאטרון כמו במאפיה, יש
קשר של שתיקה. "אצלנו לא מכבסים את הכביסה
המלוכלכת בחוק".
האם הורו סיבי בק ושולי כרמי, שתיהן מל-
בישות צעירות, כשנה בתיאטרון, עם המלביש
בהצגה? הן צוחקות.
האם היו מעדיפות להיות על הבימה?
שולי: "לא! השחקנים באופן כללי הם אנשים
בורים ואומללים. כשאתה עומד מאחורי הקל-
עים, אתה מסתכל בעניינים מהצד. זה לא עושה
חשק להיות שחקן. להיות בתיאטרון, כן, אבל לא
על הבימה".
סיבי: "אני אוהבת את חיי התיאטרון. אף פעם
לא רציתי להיות שחקנית. התגלגלתי לעבודה
במיקרה, ומה שראיתי לא גרם לי לשנות את
דעתי".
מה היא מערכת היחסים בינן ובין השחקנים?
חנה: "הם באים לבכות אצלנו".
שולי: "היחסים טובים, באופן כללי. יש כאלה
שהם יותר גורדינים, אבל במשך הזמן לומדים
להסתדר גם איתם".
סיבי: "יש יותר קשר עם הצעירים. עם הור
תיקים היחסים יותר רישמיים".
הן מסרבות לענות ישירות על השאלות,
ובתשובותיהן המתחמקות מרמזות שעל מערכות
יחסים כאלה אפשר לדבר רק באופן עקיף, רק דרך
התיאטרון. או ההצגה עדיין נמשכת, כדרכן של
הצגות.

"הכוכב" שימרון פינקל: מלבישים אותו

ולכן באופן טבעי אנחנו יודעים בדיוק מי זה מי,
ומה באמת קורה".
ומה באמת קורה?

הקהל משתולל מהתלהבות, מחיאות-הכפיים
בלתי-פוסקות. נשים צעירות מתרגשות למראה
כוכב ההצגה. הכוכב הוא איש זקן, עייף, שברר
לפני שעתים מבית-חולים. אדם שקץ כחיים.
זיכרונם בוגר בו. אשתו לועגת לו, ואין הוא
מפסיק למרר בככי. אבל הוא ממשיך בהצגה
בזכות אדם אחד: המלביש שלו, התומך בו, הסוער
אותו, המעורר אותו, השמח בהצלחותיו והגלחם
בשינוי בכישלונותיו.
והכוכב? הוא עסוק בנשים שאהב, בנשים שא-
הבו אותו, בתפקידים שכיכב בהם, בתפקידים
שלא יספיק כבר לככב בהם, במה שכתבו עליו
בעיתונים, במה שיכתבו עליו, ובניסיון להנציח
בכתב את תולדות חייו. על המלביש אין הוא
מספיק, או אין הוא יכול, לחשוב. המלביש הוא
עוד חפץ נוסף בהצגה.
זוהי, פחות או יותר, מערכת היחסים שמאחורי
הקלעים, כפי שהיא באה לידי ביטוי במחזה המל-
ביש, המועלה בבימה.
האם כך גם מתרחשים הדברים בתיאטרון?
האם מנסה הבימה לחשוף משהו מהמתרחש אצלה
מאחורי הקלעים, או מתחת לקרשי הבימה?
בשיחת-בוקר עם המלבישים של הבימה, חיי-
פשוט תשובה לשאלות אלה.
חנה חסין, 18 שנה בתיאטרון, התחילה במת-
פרה, היום היא מנהלת מחלקת-התלבושות:
"באופן כללי, מי שעובד עם ההצגה צריך לדאוג
שכל האביזרים בתיאטרון יעמדו במקומם לפני
תחילת ההצגה. בזמן ההצגה עוזרים המלבישים
לשחקנים בחילופי-תלבושות מאחורי הקלעים.
אנו פוגשים את השחקנים ברגעי-המתח שלהם,

עלי כינור

זוכרים את הסיפור "עלי-כינור" מבית
הספר היסודי?
סיפורו של שלום עליכם. נער צעיר, אשר
בשל אהבתו לכינור איבד את הסיכוי לשי-

שחקנים דגן, גורנשטיין ואוריה: חזרות
דרך מכובד. בשל אופיה השמרני המסוגר
של הענייה היהודית ויתר, לבסוף, גם על
אהבתו זו.
החל בחודש הבא תוכלו לראות את
העיבוד של הסיפור לבימה ב"הבימה". משי-
תתמים דב רייזר, אבי שמר, עזרא דגן, אלי
גורנשטיין, אבי אוריה, חנה רוט ואחרים.
בימוי חנן שניר.

אירועים ואנשים ישר מהנשמה

בשאיט-נפש, ואמרה: "לדבר עם אש"ף זה שיגעון!
למרות שאני מצביעה ר"צ, יש גבול!"
"אש"ף הוא חולה-ימין". ניענעה דודה סוניה את
ראשה בזהירות, מפני שהרולים נצצו עליו מחור-
בנים בסכיכות-סבכת בלבר.
"חולה-ימין, שמאבר את שפיות-הדעת, כמו
אידי אמין", צעקה אשה גבוהה ורוזה, שישבה מקר-
פלת מתחת למכונת-הייבוש.
"הומו, אני שמעתי שאש"ף הוא הומו", הרחיבה
דודה סוניה את התיזה שלה.
"רק מטורפים מדברים איתו", הסכימה הספ-
רית.
"הוא מתפורר. אין על מי לסמוך", צעקה הגבור
הה והמקופלת.
"זה שלא הרגו אותו עדיין, זה האסון שלנו",
אמרה דודה סוניה.
ואז הספרית סרקה את המיספרה בעיון, מור-
דאת שאין באיזור אף מרגל אחד, העלול למסור
את סודות-המדינה, ולחשה לנו ברצינות:
"זה שלא הרגו אותו, מוכיח שהוא סוכן יש-
ראלי".
שקט כבד נפל על המיספרה. למשך כמה דקות
נשמע רק צליל הפאן.
היינו עם-הספר. בזמן האחרון גרמה היה, שה-
הגות העמוקה והמחשבה המופשטת אינן חלקנו
עוד, שתרבותנו מאבדת את חיותה. ביקור בכמה
מיספרות בעיר עשוי, בעזרת השם, להסיר דאגה
מלבבכם. עם ישראל חי.

מה לעשות, אשה חייבת לספל בעורפניה. אם
לא, סופה להיראות כמו הזמרת הזו. היא נראית
כ-10 שנים מעל לגילה. ומה יועילו לה כל
הישגיה כשירה עם עורפנים שכזה?
"בושה, בושה, פשוט בושה. היא מסתובבת לה
ברחוב, זורקת בלי איפור, ואוי לו לעם-ישראל
שאלה הם אליילי".
● **על אהבה**
אחרי שקיבלתי הסבר מקיף על מי בוגר עם מי,
וכמה, הגיע שלב ההגות:
"בינינו, נישואין זה לא ג'דען", אמרה הס-
פרית הראשית. "ואני מבילה כל מי שכסופו של
דבר בוגר".
אבל גם להיות לבד זה לא תענוג, מיהרה
להבהיר החופפת, הרווקה היחידה במיספרה.
אם אשה תופסת את בעלה, היא צריכה לגלגל
אותו מכל המדרגות. אבל אם לבעל יש כסף, אז
עדיף לה להישאר איתו".
"כן, ישנו כאלה שעושות את עצמן לא-
יודעות".
"אלה אני בזה. אם היא נשארת איתו, שתמצא
לה מאהב צעיר, שלא תצא פראיירית. בסך הכל
לא חסרים גברים בעיר".
● **על השלום**
התגלגל לידה של הספרית הראשית עיתון,
ובו כתוב שארצות-הברית לוחצת על ישראל
לדבר עם אש"ף. היא הניחה את העיתון על הכיור

השבוע, באופן מיקרי, באה לי ההארה. הכנתי
שלכל עם, כחלק מהתרבות, יש המקום שבו נופל
דבר. לאנגלים יש הפאבים, לצרפתים בתי-הקפה,
לרומאים היו בתי-המרחץ, ואצלנו המספרות.
הפאן, הרולים, המיספרים והשמוץ הם רק תי-
רוץ. הפוליטיקה, האמנות והאורות פסיכולוגיות
על האנשים החשובים באים פה. הישר מהנשמה".
תוך כדי מאניקור, בליווי צלילי השעווה התולשת
שערות, עוסקות נשות-ישראל גם בשאלות פי-
לוסופיות עמוקות.
אינני יכולה לסכם במדור מצומצם כזה את כל
מה שמתרחש בעיר בימי חמישי-שישי, אבל בש-
כיל הנשים שבינינו, הנאלצות לוותר על אירוע
חברתי-תרבותי יוקרתי זה, ובשביל הגברים המ-
אבדים אט-אט את כוחם, סיכמתי את עיקרי הדבר
רים:
● **על הזמר העברי**
אני ביליתי במיספרה "צפונות" מיוחסת. הספ-
רית הראשית הכירה כמעט אישית את טובי
וגדולי אמני-ישראל. יום שישי האחרון הוקדש
לאחת מהזמרות היותר-מפורסמות בארצנו. אחרי
שהובהר לי מה עושה בעלה, וכמה שהוא נחמד,
גיליתי שהזמרת הזאת איננה נראית "בחיים" כמו
שהיא על הבימה.
עוד-פניה מזונה, ושערותיה לעולם אינן מסו-
דרות.
"כואב הלב", אמרה דודה סוניה. והוסיפה: "אין